ỦY BAN NHÂN DÂN XÃ SƠN KIM 1	CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM Độc Lập - Tự Do - Hạnh phúc
Số: 519 /BC-UBND	*Sơn Kim 1, ngày 25 tháng9 năm 2026*

BÁO CÁO

Rà soát, đánh giá thực trạng và đề xuất nhiệm vụ triển khai Đề án "Bảo tồn và phát huy các giá trị truyền thống, bản sắc văn hóa tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với du lịch và phát triển kinh tế trong kỷ nguyên mới" trên địa bàn xã Sơn Kim 1

Kính gửi: Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Hà Tĩnh.

Thực hiện Văn bản số 9573/UBND-VX3 ngày 21/9/2026 của Ủy ban nhân dân tỉnh Hà Tĩnh về việc giao tham mưu triển khai thực hiện Đề án "Bảo tồn và phát huy các giá trị truyền thống, bản sắc văn hóa tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với du lịch và phát triển kinh tế trong kỷ nguyên mới", UBND xã Sơn Kim 1 rà soát, đánh giá thực trạng và đề xuất một số nhiệm vụ triển khai trên địa bàn như sau:

I. KHÁI QUÁT ĐẶC ĐIỂM, TÌNH HÌNH VÀ CÁC GIÁ TRỊ VĂN HÓA TRUYỀN THỐNG TRÊN ĐỊA BÀN

Sơn Kim 1 là xã miền núi, biên giới của tỉnh Hà Tĩnh, có diện tích tự nhiên 22.350 ha**,** dân số 5.759 nhân khẩu. Trên địa bàn có 169 hộ, 370 nhân khẩu là đồng bào dân tộc thiểu số, chiếm khoảng 6,42% dân số toàn xã**.**

Cộng đồng dân tộc thiểu số trên địa bàn gồm Mán Thanh, Mường, Lào và một số thành phần dân tộc khác. Trong quá trình hình thành và phát triển, một bộ phận cộng đồng dân cư có nguồn gốc từ Lào sang sinh sống; qua nhiều thế hệ đã hình thành sự giao lưu, tiếp biến văn hóa giữa các cộng đồng dân cư Việt Nam và Lào.

Sự giao thoa văn hóa được thể hiện ở một số phong tục, tập quán, sinh hoạt cộng đồng, ẩm thực và các hoạt động văn hóa, văn nghệ. Một số giá trị văn hóa truyền thống vẫn được cộng đồng duy trì, thực hành và có ý nghĩa trong đời sống tinh thần; tuy nhiên, một số yếu tố văn hóa truyền thống có biểu hiện mai một do quá trình giao lưu, hòa nhập và thay đổi điều kiện sinh hoạt qua các thế hệ, nhất là thế hệ thứ ba, thứ tư.

Nhìn chung, các giá trị văn hóa truyền thống trên địa bàn Sơn Kim 1 vẫn còn được lưu giữ ở một số phong tục, lễ hội, ẩm thực và hoạt động sinh hoạt cộng đồng; tuy nhiên, một số giá trị có nguy cơ mai một. Vì vậy, cần tiếp tục rà soát, thống kê, sưu tầm và tư liệu hóa các giá trị còn được lưu giữ trong cộng đồng; xác định những nội dung cần ưu tiên bảo tồn, truyền dạy cho thế hệ trẻ và từng bước nghiên cứu phát huy gắn với phát triển du lịch, quảng bá hình ảnh địa phương.

II. THỰC TRẠNG CÁC GIÁ TRỊ VĂN HÓA TRUYỀN THỐNG

1. Các giá trị đang được duy trì

- Một số giá trị văn hóa truyền thống của đồng bào dân tộc thiểu số trên địa bàn vẫn được duy trì trong đời sống cộng đồng, tiêu biểu là Lễ hội Đeo vòng gọi vía tổ chức vào dịp Tết Nguyên đán.

- Các hoạt động múa, hát, dân vũ được duy trì thông qua các câu lạc bộ, đội văn nghệ và hoạt động văn hóa quần chúng, góp phần tạo môi trường sinh hoạt văn hóa và giao lưu cộng đồng.

- Một số giá trị ẩm thực truyền thống như xôi nếp nương, các món gác bếp, thực phẩm khô vẫn được lưu giữ và sử dụng trong trong đời sống của người dân trong các dịp lễ tết; trong đó có những nét thể hiện sự giao thoa văn hóa Việt - Lào.

2. Các giá trị có nguy cơ mai một

- Một số phong tục, tập quán, tri thức dân gian và yếu tố văn hóa truyền thống có biểu hiện mai một qua các thế hệ; việc thực hành và truyền dạy cho thế hệ trẻ chưa thường xuyên.

- Trang phục truyền thống hiện không còn được lưu giữ đầy đủ. Một số phương thức chế biến, bảo quản thực phẩm truyền thống cũng có xu hướng giảm dần do điều kiện sinh hoạt và phương thức bảo quản hiện nay thay đổi.

- Công tác sưu tầm, kiểm kê, ghi chép và tư liệu hóa các giá trị văn hóa truyền thống chưa được thực hiện một cách hệ thống; một số giá trị hiện chủ yếu được lưu truyền thông qua trí nhớ, kinh nghiệm của người cao tuổi và người am hiểu văn hóa trong cộng đồng.

III. ĐÁNH GIÁ CHUNG, KHÓ KHĂN, HẠN CHẾ

1. Kết quả đạt được

Các giá trị văn hóa truyền thống của đồng bào dân tộc thiểu số trên địa bàn vẫn được cộng đồng quan tâm duy trì, trong đó có lễ hội, một số nét văn hóa ẩm thực và các hoạt động múa, hát, dân vũ.

Việc duy trì các hoạt động văn hóa cộng đồng góp phần giữ gìn bản sắc văn hóa, tăng cường sự gắn kết cộng đồng và nâng cao đời sống tinh thần của Nhân dân.

2. Khó khăn, hạn chế

- Một số giá trị văn hóa truyền thống có biểu hiện mai một qua các thế hệ; việc thực hành và truyền dạy cho thế hệ trẻ chưa thường xuyên.

- Trang phục truyền thống không còn được lưu giữ đầy đủ; một số phong tục, tập quán, tri thức dân gian chưa được sưu tầm, ghi chép và tư liệu hóa.

- Một số phương thức chế biến, bảo quản thực phẩm truyền thống có xu hướng giảm dần do điều kiện sinh hoạt và phương thức bảo quản hiện nay thay đổi.

- Việc rà soát, kiểm kê, đánh giá đầy đủ các giá trị văn hóa cần bảo tồn chưa được thực hiện có hệ thống.

- Nguồn lực dành cho công tác sưu tầm, bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa còn hạn chế.

- Việc gắn các giá trị văn hóa truyền thống với phát triển du lịch và kinh tế địa phương mới ở bước nghiên cứu, chưa hình thành sản phẩm văn hóa - du lịch đặc trưng.

IV. ĐỀ XUẤT NHIỆM VỤ, GIẢI PHÁP TRIỂN KHAI ĐỀ ÁN TẠI XÃ SƠN KIM 1

Trên cơ sở thực trạng và điều kiện thực tế của địa phương, UBND xã Sơn Kim 1 đề xuất một số nhiệm vụ trọng tâm sau:

1. Rà soát, thống kê và tư liệu hóa các giá trị văn hóa truyền thống

Tổ chức rà soát, thống kê các phong tục, tập quán, lễ hội, ẩm thực, tri thức dân gian và các giá trị văn hóa còn được lưu giữ trong cộng đồng; ưu tiên sưu tầm, ghi chép, chụp ảnh, quay phim, số hóa đối với những giá trị có nguy cơ mai một.

2. Bảo tồn và phát huy Lễ hội Đeo vòng gọi vía

Tiếp tục duy trì Lễ hội Đeo vòng gọi vía tổ chức vào dịp Tết Nguyên đán; nghiên cứu, sưu tầm và tư liệu hóa nguồn gốc, ý nghĩa, nội dung của lễ hội làm cơ sở bảo tồn, phát huy phù hợp với thực tiễn địa phương.

3. Truyền dạy các giá trị văn hóa cho thế hệ trẻ

Tổ chức các hoạt động giới thiệu, truyền dạy phong tục, tập quán, lễ hội, dân ca, dân vũ và các giá trị văn hóa phù hợp cho thanh thiếu niên; phát huy vai trò của người cao tuổi, người am hiểu văn hóa và các câu lạc bộ, đội văn nghệ tại địa phương.

4. Sưu tầm, bảo tồn các giá trị ẩm thực truyền thống

Rà soát, ghi chép và tư liệu hóa các món ăn, phương thức chế biến truyền thống như xôi nếp nương, các món gác bếp, thực phẩm khô và những nét ẩm thực có yếu tố giao thoa văn hóa Việt - Lào; nghiên cứu khả năng giới thiệu, quảng bá phù hợp.

5. Nghiên cứu phát huy giá trị văn hóa gắn với du lịch

Trên cơ sở các giá trị văn hóa được rà soát, nghiên cứu khả năng kết nối với các điểm đến, di tích, cảnh quan, sản vật và dịch vụ du lịch trên địa bàn; từng bước xây dựng nội dung giới thiệu, quảng bá văn hóa địa phương phù hợp với điều kiện thực tế.

6. Tăng cường số hóa, tuyên truyền và quảng bá

Từng bước xây dựng tư liệu số về các giá trị văn hóa truyền thống thông qua hình ảnh, video, bài viết và các hình thức phù hợp; khai thác Cổng thông tin điện tử, mạng xã hội và các phương tiện thông tin cơ sở để tuyên truyền, quảng bá.

7. Hỗ trợ chuyên môn và nguồn lực

Đề nghị Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch hướng dẫn chuyên môn trong công tác rà soát, sưu tầm, tư liệu hóa và bảo tồn; hỗ trợ tập huấn, kết nối chuyên gia, xây dựng tư liệu và xem xét hỗ trợ nguồn lực theo quy định đối với các nhiệm vụ đủ điều kiện triển khai.

Các nhiệm vụ được thực hiện theo lộ trình phù hợp, ưu tiên trước mắt đối với những giá trị có nguy cơ mai một; phát huy nguồn lực tại chỗ, kết hợp nguồn ngân sách nhà nước và các nguồn lực hợp pháp khác, bảo đảm thiết thực, hiệu quả, tránh trùng lặp với các chương trình, đề án đang triển khai.

V. KIẾN NGHỊ, ĐỀ XUẤT

1. Đề nghị Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch hướng dẫn chuyên môn, hỗ trợ xã trong việc rà soát, sưu tầm, tư liệu hóa và xác định các giá trị văn hóa truyền thống có nguy cơ mai một.

2. Quan tâm hỗ trợ việc tư liệu hóa, bảo tồn và phát huy Lễ hội Đeo vòng gọi vía; hướng dẫn địa phương nghiên cứu, xác định các giá trị truyền thống cần gìn giữ, bảo đảm phù hợp với quy định và điều kiện thực tế.

3. Hỗ trợ tập huấn, kết nối chuyên gia và hướng dẫn xây dựng tư liệu về văn hóa ẩm thực, phong tục, tập quán, dân ca, dân vũ và các giá trị văn hóa có yếu tố giao thoa Việt - Lào trên địa bàn.

4. Quan tâm lồng ghép, hỗ trợ các nhiệm vụ phù hợp thuộc Đề án vào các chương trình, kế hoạch của tỉnh về bảo tồn văn hóa, phát triển du lịch và phát triển kinh tế - xã hội; ưu tiên các nội dung thiết thực, khả thi, tránh trùng lặp.

Trên đây là báo cáo rà soát, đánh giá thực trạng và đề xuất nhiệm vụ triển khai Đề án "Bảo tồn và phát huy các giá trị truyền thống, bản sắc văn hóa tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với du lịch và phát triển kinh tế trong kỷ nguyên mới" trên địa bàn xã Sơn Kim 1. UBND xã Sơn Kim 1 báo cáo Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch xem xét, tổng hợp./.

Nơi nhận:
- Như trên;
- CT, các PCT UBND xã;
- Lưu: VT, VHXH.

TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH

Trần Quốc Hoàng